

**RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VIETINIO ŪKIO IR
TURTO VALDYMO SKYRIUS**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

**DĖL TARYBOS SPRENDIMO „DĖL VIETINĖS RINKLIAVOS MOKESČIO
LENGVATOS TAIKYMO AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUI“ PROJEKTO**

2022 m. lapkričio 11 d.

Raseiniai

1. Parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Teikiamas Savivaldybės tarybos sprendimo projektas dėl sprendimo priėmimo ar tenkinti AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ 2021 m. birželio 30 d. rašte Nr. 40721-21KR-SD-8193 „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ (toliau prašymas) suformuluotą reikalavimą panaikinti vietinės rinkliavos mokestį už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, skaičiuojamą už jai priklausančius nuosavybės teise gamybos, pramonės paskirties nekilnojamojo turto objektus, esančius Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje ir išbraukti šios įmonės objektus iš vietinė rinkliava apmokestinamų objektų sąrašo.

Vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. TS-184 (Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. TS- 373 nauja redakcija) „Dėl Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų ir Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ 83 punktu: Vietinės rinkliavos lengvatas atskiru sprendimu nustato Savivaldybės taryba.

2021 m. birželio 30 d. AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ raštu kreipėsi į Raseinių rajono savivaldybę, prašydama panaikinti vietinės rinkliavos mokestį už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą arba atleisti nuo šios rinkliavos.

AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ prašymas buvo perduotas svarstyti Raseinių rajono savivaldybės komisijai, sudarytai Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. A1-1034 „Dėl atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos sudarymo“ (toliau komisija).

Raseinių rajono savivaldybės atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos 2021 m. liepos 13 d. buvo priimtas sprendimas netenkinti AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ prašymo atleisti nuo vietinės rinkliavos mokesčio už įmonei priklausančias transformatorines ir kreiptis į Aplinkos ministeriją. Raseinių rajono savivaldybės administracija 2021 m. rugpjūčio 5 d. raštu Nr. (5.19E) R5-3721 „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ informavo AB „Energijos skirstymo operatorius“ dėl priimto sprendimo neatleisti AB „Energijos skirstymo operatorius“ nuo vietinės rinkliavos administravimo mokesčio.

AB „Energijos skirstymo operatorius“ nesutiko su Raseinių rajono savivaldybės atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos 2021 m. liepos 13 d. sprendimu ir skundu kreipėsi į Lietuvos administracinių ginčų komisiją dėl Raseinių rajono savivaldybės administracijos 2021 m. rugpjūčio 5 d. rašto Nr. (5.19E) R5-3721 „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“.

2022 vasario 2 d. gautas įsiteisėjęs Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyriaus administracinio ginčo byloje Nr. AG3-135/25-2021 sprendimas, kuriuo Administracinių ginčų komisija įpareigojo Raseinių rajono savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2021 m. birželio 30 d. prašymą Nr. 40721-21KR-SD-8193 „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą bei panaikinti Raseinių rajono savivaldybės administracijos 2021 m. rugpjūčio 5 d. raštą Nr. (5.19 E) R5-3721 „Dėl vietinės rinkliavos už

komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ ir Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. A1-1034 „Dėl atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos sudarymo“ sudarytos Raseinių rajono savivaldybės atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos 2021 m. liepos 13 d. posėdžio protokolo Nr. 2 dalį, kuria priimtas sprendimas dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ reikalavimo neskaičiuoti vietinės rinkliavos mokesčio už įmonei priklausančias transformatorines.

Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. A1-171 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės administracijos 2021 m. rugpjūčio 5 d. rašto Nr. (5.19E) R5-3721 „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą panaikinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ minėtas raštas pripažintas netekusiu galios.

Minėta Raseinių rajono savivaldybės atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos 2021 m. liepos 13 d. posėdžio protokolo Nr. 2 dalis, šios komisijos 2022 m. vasario 17 d. vykusio posėdžio metu, buvo panaikinta.

Atsižvelgiant į tai, kad sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija, todėl dėl įpareigojimo Raseinių rajono savivaldybės administracijai iš naujo išnagrinėti AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2021 m. birželio 30 d. prašymą Nr. 40721-21KR-SD-8193 „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, atsižvelgdama į Raseinių rajono savivaldybės atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos rekomendacijas, turi priimti Raseinių rajono savivaldybės taryba.

Prašyme pareiškėja, AB „Energijos skirstymo operatorius“, motyvavo, kad:

- pareiškėjos veikloje, valdant ir naudojant Transformatorines, jokios komunalinės (buitinės) atliekos nesusidaro ir negali susidaryti;
- transformatorinės nepatenka į nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašą;
- pareiškėjai nėra teikiamos komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos, todėl Savivaldybė nepatiria jokių su Transformatorinėse komunalinių atliekų tvarkymu susijusių sąnaudų;
- pareiškėja nagrinėjamu atveju negali būti laikoma atliekų turėtoja;
- net jei būtų laikoma, kad Pareiškėja, kaip nekilnojamojo turto savininkė, turi mokėti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, savivaldybė turi teisę faktinę situaciją vertinti individualiai ir atleisti Pareiškėją nuo šios rinkliavos.

Šis sprendimo projektas teikiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo, 10 straipsnio 5 dalies 5 punktu, Savivaldybės tarybai motyvuojant tuo, kad:

- Savivaldybės Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatuose numatyta, kad „Savivaldybės teritorijoje esantiems nekilnojamojo turto objektų savininkams arba Įgaliotiems asmenims nustatoma vietinė rinkliava, susidedanti iš dviejų dedamųjų - pastoviosios ir kintamosios“ ir „Pastoviąją Vietinės rinkliavos dalį moka visi nekilnojamojo turto objektų savininkai ar Įgalioti asmenys. Pastoviosios įmokos dalies nemoka negyvenamųjų statinių, registruotų Nekilnojamojo turto registre, savininkai ar jų įgalioti asmenys, kurių statinyje yra įvykusi ir (ar) nepašalinta statinio avarija arba statinių naudojimą sustabdė statinio naudojimo priežiūrą atliekantis viešojo administravimo subjektas vadovaudamasis Statybos įstatymo nuostatomis.“;

- negalima sutikti su pareiškėjos teiginiais, kad jų veikloje aptarnaujant jų vardu įregistruotus gamybos ir pramonės objektus negali susidaryti atliekos. Vykdam objektų priežiūrą, lankosi darbuotojai, atlieka tam tikrus darbus ir dėl darbuotojų veiklos gali susidaryti atliekų, kurias pašalina į bendrus kontenerius;

- pareiškėjos objektai NT registre įregistruoti kaip gamybos ir pramonės paskirties ir jie yra įrašyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. D1-150 „Dėl

nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašo patvirtinimo“ patvirtintą objektų sąrašą, kuriems skaičiuojama rinkliava;

- Teiginys, kad „*Pareiškėjai nėra teikiamos komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos todėl Savivaldybė nepatiria jokių su Transformatorinėse komunalinių atliekų tvarkymu susijusių sąnaudų*;“, yra klaidinantis, nes savivaldybė turi pastovių išlaidų, susijusių su atliekų tvarkymu, kurios nepriklauso nuo surenkamų atliekų kiekio, pagal kurį skaičiuojamos kintamosios išlaidos.

Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodika, patvirtinta Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. TS-184 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų ir Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ reglamentuoja, kad rinkliavos pastovioji dalis nustatoma pagal pastoviąsias išlaidas, kurios nepriklausomai nuo atliekų kiekio, patiriamos surenkant ir tvarkant atliekas, t. y.: *didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių eksploatavimo sąnaudų; senų netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo sąnaudų; komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimo ir plėtros sąnaudų; visuomenės švietimo ir informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais sąnaudų; komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudų; Rinkliavos administravimo sąnaudų.*

2022 vasario 2 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyriaus administracinio ginčo byloje Nr. AG3-135/25-2021 sprendimą, kuriuo Administracinių ginčų komisija įpareigojo Raseinių rajono savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2021 m. birželio 30 d. prašymą Nr. 40721-21KR-SD-8193 „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, Raseinių rajono savivaldybės administracija apskundė Regionų apygardos administraciniam teismui.

Tačiau Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmų teisėjų kolegija atmetė skundą ir paliko galioti Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyriaus administracinio ginčo byloje Nr. AG3-135/25-2021 sprendimą.

Be kitų motyvų, teismas konstatavo, *kad skundžiamas sprendimas 2022-03-03 priimtas remiantis bendro pobūdžio įstatyminėmis nuostatomis, tačiau kartu jis priimtas vadovaujantis to metu negaliojančiais Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatais, patvirtintais Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. TS-184 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų ir Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“, todėl negalima laikyti, jog ginčijamas sprendimas yra tinkamai pagrįstas teisės normomis. Remiantis Teisės aktų registro duomenimis, Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai, patvirtinti Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. TS-184, Teisės aktų registre paskelbti tik 2022 m. spalio 5 d., todėl skundžiamo sprendimo priėmimo metu negaliojo. Atsižvelgiant į nurodytų aplinkybių visumą, nustatyti skundžiamo sprendimo trūkumai yra esminiai, todėl ginčijamas sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu.*

Atsižvelgiant į šią aplinkybę, teikiamas sprendimo projektas dėl rinkliavos lengvatos taikymo už atitinkamą laikotarpį.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnio nuostatomis, kad:

„1. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais ir atliekų tvarkymo srityje taikomu principu „teršėjas moka“. Solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principai komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaroje suprantami taip:

1) *solidarumo*. Šis principas, nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, reiškia, kad palankesnes sąlygas dėl ekonominių, gyvenamosios vietos, atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių ar kitų priežasčių turintys komunalinių atliekų turėtojai prisideda prie komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo, kad būtų sudarytos priemonės sąlygos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis komunalinių atliekų turėtojams, kurie tokių sąlygų neturi ir kuriems rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tampa didesne našta;

2) *proporcingumo*. Šio principo įgyvendinimas turi užtikrinti, kad rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydis nevirsytų to, kiek yra būtina komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo ir komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos finansavimo tikslui pasiekti. Šis principas reikalauja, kad komunalinių atliekų turėtojams nustatyta rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą būtų proporcinga galinčiam susidaryti ar susidaranti komunalinių atliekų kiekiui dėl atliekų turėtojų nekilnojamojo turto ir jo panaudojimo paskirties ir (ar) veiklos;

3) *nediskriminavimo*. Šis principas komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje reiškia, kad, nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tos pačios kategorijos komunalinių atliekų turėtojams, turi būti taikomi vienodi rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir apskaičiavimo metodai, tvarka ir dydžiai;

4) *sąnaudų susigrąžinimo*. Šis principas reikalauja, kad už suteiktą paslaugą gautos pajamos padengtų būtinas su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas, reikalingas tai paslaugai teikti. Įgyvendinant šį principą, reikia nustatyti tokį rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį, kuris užtikrintų, kad komunalinių atliekų turėtojai padengtų būtinas su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas, kurios patiriamos siekiant užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistema atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

2. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kaina turi užtikrinti ilgalaikį komunalinėms atliekoms tvarkyti skirtos infrastruktūros eksploatavimą, jos atnaujinimą ir sudaryti komunalinių atliekų turėtojams priimtinas sąlygas dalyvauti tvarkant komunalines atliekas, taip pat mažinti aplinkos taršą.

3. Nustatant rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį, turi būti vadovaujama Vyriausybės patvirtintomis taisyklėmis.

4. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainą ir įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį nustato savivaldybė, vadovaudamasi šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais principais.

5. Savivaldybių nustatytos rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą skelbiamos atitinkamos savivaldybės administracijos interneto svetainėje. “

Sprendimo projektu siūloma neišbraukti pareiškėjo, AB „Energijos skirstymo operatoriaus“, iš rinkliavos mokėtojų ir apmokestinti jį pastoviaja rinkliavos dalimi.

2. Kokių pozityvių rezultatų laukiama.

Priėmus sprendimą bus išvengta situacijos, kad sukuriamas precedentas kitiems NT savininkams (nežiūrint kokia turto paskirtis) apeliuoti į tai, kad objektas atliekų negeneruoja ir mokesčio mokėti neprivalo. Rinkliavos administravimas bus vykdomas vienodai visiems subjektams, neišskiriant ir pareiškėjo.

3. Galimos neigiamos priimto projekto pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus sprendimą tenkinti prašymą savivaldybės biudžetas negaus atitinkamos dalies pajamų, kas gali įtakoti, kad bus vėluojama atsiskaityti su paslaugų teikėjais už atliekų surinkimą ir tvarkymą.

Priėmus sprendimą tenkinti prašymą iš dalies, galimi teisminiai ginčai.

4. Jeigu reikia atlikti sprendimo projekto antikorupcinį vertinimą, sprendžia projekto rengėjas, atsižvelgdamas į Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisykles.

Sprendimo projektas antikorupciniu požiūriu nevertintinas.
5. Projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados, ekonominiai apskaičiavimai (sąmatos) ir konkretūs finansavimo šaltiniai.
Sprendimo projektas suderintas Raseinių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. TS-257, 35.1 papunktyje nustatyta tvarka.
6. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (norminio pobūdžio teisės aktams).
Sprendimo projektas neprieštarauja norminio pobūdžio teisės aktams.
7. Projekto autorius ar autorių grupė.
Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus vedėjas Robertas Pareigis ir Raseinių rajono savivaldybės komisija, sudaryta Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. A1-1034 „Dėl atliekų turėtojų registravimo ir administravimo komisijos sudarymo“.

**Vietinio ūkio ir turto valdymo
skyriaus vedėjas**

(Autorius, pareigos)

(parašas)

Robertas Pareigis

(vardas, pavardė)